

Utbildningsutvärdering med extern bedömning
vid Göteborgs universitet

**BEDÖMARUTLÅTANDE FÖR INTERNATIONELLA RELATIONER OCH
GLOBALA UTVECKLINGSSTUDIER VID SAMHÄLLSVETENSKAPLIGA
FAKULTETEN**

V 2018/744

Kort bakgrund

Bedömargruppen (se nedan) har haft i uppdrag att utifrån universitetets kriterier för utbildningsutvärdering enligt [policy för kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling](#) och med stöd i [vägledning för utbildningsutvärdering](#) utvärdera *Internationella Relationer och Globala Utvecklingsstudier vid Samhällsvetenskapliga fakulteten*.

Inför platsbesöket lämnade fakulteten och institutionen ett omfattande material till bedömargruppen. Den 7 november 2018 genomfördes ett förberedande möte med bedömargruppen där representanter för institutionen presenterade utbildningarna, svarade på frågor som väckts i bedömargruppens tidiga kontakt med underlaget, och lämnade kompletterande material som efterfrågades. Bedömargruppen diskuterade därefter enskilt sina intryck av underlaget, de angivna kriterierna för utbildningens kvalitet och planerade sitt fortsatta arbete. Ett slutligt platsbesök genomfördes av delar av bedömargruppen (Kreutz, Horn, Kinnvall, Rudengren) den 5 februari 2019 (program för platsbesök, se bilaga 2). Bedömargruppen har därefter med utgångspunkt i underlag och platsbesöksintervjuer via mail gemensamt utarbetat sitt bedömarutlåtande.

Följande personer har ingått i bedömargruppen

- *Joakim Kreutz, docent, Stockholms Universitet (ordf)*
- *Laura Horn, associate professor, Roskilde Universitet*
- *Catarina Kinnvall, professor, Lunds Universitet*
- *Jan Rudengren, ekonomie doktor, pensionär*
- *Jessica Iyer, studentrepresentant, Lunds Universitet*

Utbildningens främsta styrkor och svagheter samt bedömargruppens reflektioner och rekommendationer

Inledning

Bedömargruppens övergripande intryck är att utbildningarna för Globala Utvecklingsstudier (GUS) och Internationella Relationer (IR) vid Göteborgs universitet håller god kvalitet. Platsbesök och granskning av underlag har i stort bekräftat bilden av en välorganiserad verksamhet, med engagerade lärare och goda studentprestationer. Vid närmare beaktande av enskilda kriterier har bedömargruppen kunnat konstatera såväl styrkor som svagheter.

Sammantaget har bedömargruppen inte identifierat något enskilt kriterium om vilket det entydigt kan konstateras att utbildningarna INTE möter rimligt ställda krav.

Nedanstående synpunkter syftar främst till att klargöra bedömargruppens bild av utbildningarnas styrkor och svagheter, på ett sätt som förhoppningsvis kan stimulera det fortsatta interna utvecklingsarbetet. Bedömargruppen har valt disponera sin redovisning av synpunkter i direkt anslutning till de angivna kriterierna. Avslutningsvis lyfter framställningen fram ett antal konkreta synpunkter som enligt bedömargruppen särskilt skulle kunna stimulera det kvalitetsutvecklande arbetet.

Bedömargruppens utlåtande

Enligt Göteborgs universitets ”Policy för kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling av utbildning” ska utvärderingar av kvalitet fokusera följande kriterier:

- att de faktiska studieresultaten motsvarar lärandemål och examensmål
- att undervisningen sätter studenternas lärande i centrum
- att undervisningens innehåll och form vilar på vetenskaplig och/eller konstnärlig grund samt beprövad erfarenhet
- att antalet lärare står i proportion till utbildningens omfattning och innehåll samt att de har aktuell och adekvat ämnesmässig, högskolepedagogisk och ämnesdidaktisk kompetens
- att utbildningen är relevant för studenternas och samhällets behov
- att studenterna har inflytande i planering, genomförande och uppföljning av utbildningen
- att en för alla studenter tillgänglig och ändamålsenlig studie- och lärmiljö föreligger, samt
- att kontinuerlig uppföljning och utveckling av utbildningen genomförs.

I det följande redovisas bedömargruppens reflektioner kring vart och ett av dessa kriterier. Vi inleder varje sektion med diskussion om Globala Utvecklingsstudier (GUS), följt av Internationella Relationer (IR), och när det är befogat en sammanfattande kommentar.

”att de faktiska studieresultaten motsvarar lärandemål och högskoleförordningens examensmål”

Som underlag för faktiska studieresultat har bedömargruppen haft tillgång till sju slumpmässigt utvalda kandidatuppsatser samt deras examinationsbedömningar, varav två från GUS (US1511) samt fem från IR (IR1511). Bedömargruppen har också haft tillgång till examinerande uppgifter i form av hemtentamen/PM från GUS-kurserna US1111, US1112, US1213, US1214 (2 st.), samt från IR-kurserna IR1111 (2 st), IR1211, och IR1212. Dessutom exempel från salstentamen

från IR1112 (2 st.) och IR1211. Utifrån en analys av de olika kursmålen som finns för de olika kurserna, samt bedömningskriterierna så finner bedömargruppen att examineringen stämmer väl överens med de uppsatta kriterierna.

Samtligt material som gjorts tillgängligt från GUS har examinerats med betyget Godkänd. Utifrån bedömningskommentarerna så anses de genomföra uppgifternas samtliga delar på ett acceptabelt men inte exceptionellt sätt. Bedömargruppen finner i stort att studenternas insats bedömts på ett väl avvägt sätt, men det är svårt utifrån tillgängligt material och det faktum att betygsskalan U-G-VG används se tydligt var gränsen dras mellan olika betyg.

Examineringsuppgifter i form av salstentamen och hemuppgifter från IR-kurserna är samtliga Godkända. Utifrån de ställda frågorna och kommentarer som getts som återkoppling till studenterna finner bedömargruppen att betygsgraderingen visar på hög ambition gällande studenternas kunskap och förmåga att applicera begrepp.

Av de fem uppsatserna från IR har två uppsatser bedömts som Väl Godkända, två uppsatser har bedömts som Godkända, och den sista bedömts som Underkänd men efter kompletteringar Godkänd (motsvarar Fx i ECTS-skala). Utifrån de bifogade uppsatserna så framgår det tydligt vilka gränsdragningar som finns mellan de olika betygsgraderna, och bedömargruppen finner i stort att de är väl avvägda. För samtliga uppsatser som bedömts som ”godkänt” finns rimliga ambitioner och gott hantverk.

Sammantaget så påvisar inte urvalet av uppsatser på nämnvärd metodologisk bredd. Enbart en av de uppsatser som gjorts tillgängliga är en uttryckligen komparativ studie (en VG-uppsats från IR), som använder ”most-similar cases” för att förklara samma utfall, utan att reflektera över hur detta urval begränsar möjligheterna att dra generella slutsatser för hela populationen. Båda uppsatser från GUS använder sig av intervjustudier, medan övriga IR-uppsatser gör olika typer av diskurs-/text-analys. Bedömargruppen finner därmed att det finns ”kunskap om tillämpliga metoder inom området” (högskoleförordningens mål för ”kunskap och förståelse”). Avsaknad av metodologisk bredd gör dock att det är svårt att slå fast att studenterna uppvisar god ”kunskap och förståelse ... inbegripet kunskap om områdets vetenskapliga grund” utifrån de bifogade uppsatserna.

Då bedömargruppen ombads att även specifikt fokusera på metodkursen inför utvärderingen (platsbesök 5 november), så kan poängteras att metod-diskussionen i bifogade uppsatser varit främst av beskrivande slag, och sällan reflekterande eller motiverad mot alternativa ansatser. Att IR-uppsatserna ofta använder sig av olika typer av textanalys är inte helt oväntat, då denna metod lyfts fram redan i kursen IR1212 som en uppgift inom segmentet ”mediaanalys”, och har sedan också en framträdande roll under metodkursen. Enligt kursplanen till metodkursen (GS1311) så presenteras och diskuteras många olika metoder, medan examinering mest fokuserar på att analysera olika metodansatser utifrån vetenskapsteoretisk grund.

”att undervisningen sätter studenternas lärande i centrum”

En förutsättning för att sätta studenternas lärande i centrum är god kunskap om vilka studenterna är, och en möjlig indikation om hur studenterna upplever att detta mål uppfylls kan utläsas från hur lojala dessa är. Bedömargruppen noterade att institutionen har god kunskap gällande den stora variationen som finns bland studenter som läser introduktionskurserna. Kurserna är populära som fristående alternativ vilket utgör majoriteten av studenterna och som

valbara delkurser inom ett program (kandidatprogrammet i Globala studier, respektive statsvetarprogrammet). Enligt uppgift så är IR den ”mest populära” valbara kursen för statsvetare (vilket motsvarar drygt 10 studenter/IR-kurs), och de flesta (ca 10/IR-kurs) på globala studier-programmet läser 60 hp IR som valbar kurs (vilket då infaller efter de har läst 60 hp GUS). En av anledningarna till det sistnämnda är enligt studenterna att IR går att läsa 60 hp, medan flera andra val enbart erbjuder 30 hp. På förfrågan berättade institutionsledningen att kurserna är dominerade av kvinnliga studenter (ca 70% på IR, ca 80% på GUS), samt är populära bland utbytesstudenter.

Att utbildningarna är attraktiva står utan tvekan, men bedömargruppen finner det dock förvånande att så liten andel (ca 1/3) av studenterna på introduktionsnivå fortsätter nästa termin inom både GUS och IR, där söktrycket är så lågt att studenterna ”i praktiken har platsgaranti.” Detta är inte en ny utveckling. Det är dessutom få studenter som går vidare till Masters-program vid Göteborgs universitet, utan de verkar söka sig till andra utbildningsorter för vidare studier. På förfrågan kunde gruppen konstatera att ingen större alumni-undersökning har genomförts, även om viss kontakt med alumni bibehålls.

Studentvärderingar visar stort tillfredsställelse med kursernas innehåll, och detta verkar vara i princip stabilt över tid. I diskussioner med studentrepresentanter så fördes liknande åsikter fram, och samma intryck verkar lärare och studieadministratörer fått. Det pedagogiska upplägget där studenter ges möjlighet att aktiveras genom seminariediskussioner ansågs mycket givande, men det nämndes också att det kunde vara bra med tydligare kriterier/instruktioner för att säkerställa en god kvalitet i samtliga grupper.

”att undervisningens innehåll och form vilar på vetenskaplig grund samt beprövad erfarenhet”

Scheman och dokument över lärarbemanning visar ett stort deltagande av aktiva forskare i undervisningen, inklusive professorer och docenter. Majoriteten av undervisande personer är tillsvidareanställda (ca 60%) men det förekommer också gästföreläsare, anställda forskare, och doktorander. Kurserna på samtliga nivåer har genomgående lärare med god förankring i de för kursen relevanta forskningsfälten. 13 personer (48% av GUS-lärare; 45% av IR) deltar i undervisning på båda kurserna.

Bedömargruppen vill dra uppmärksamhet till en ojämn könsfördelning av undervisande lärare inom IR, där 72% (21 av 29) är manliga. På GUS är motsvarande siffra 54%. Vid förfrågan nämndes att detta kan bero på att institutionens kompetens inom en del ämnesområden inte är jämnt fördelad samt att ett antal nyrekryteringar har gjorts av personal som ännu inte fullt kommit in i lärargruppen. Det är ändå en faktor värd att bevaka.

Litteraturlistorna visar att majoriteten av den litteratur som används håller god vetenskaplig kvalitet och består av en kombination av läroböcker, artiklar, och ”klassiska” texter. Det förekommer också en hel del icke-publicerat material (i form av ”working papers”) som det är oklart vilken status de har i kursen och hur de används. Generellt så är litteraturen på många kurser något daterad – framförallt gällande artiklar – vilket gör att det inte är helt tydligt huruvida den avspeglar den aktuella forskningen inom respektive område. Både inom IR och GUS så är det ett fåtal texter (förutom nya upplagor av läroböcker) som är författade under den senaste femårsperioden. Vid platsbesöket klargjordes det att litteraturen användes som

förberedande läsning och sattes in i ett nutida sammanhang genom diskussioner med lärare, vilket är ett välkommet klargörande. Bedömargruppen noterar också att kurslitteraturen domineras av manliga författare, med undantag främst bestående av texter författade av kvinnor som finns på institutionen.

Kursbeskrivningar visar att undervisningen håller en god vetenskaplig nivå genom de uppgifter som studenterna arbetar med, och bedömargruppen finner att det finns mycket hög kvalitet bland undervisande lärare gällande de aspekter som undervisningen fokuserar på.

”att lärarna har aktuell och adekvat ämnesmässig, högskolepedagogisk och ämnesdidaktisk kompetens samt att antalet lärare står i proportion till utbildningens omfattning och innehåll”

Bemanning sker i praktiken av delkursansvariga som sonderar vilka lärare är tillgängliga och diskuterat detta med utbildningsledare. Det formella ansvaret – om bemanning inte går att lösa – ligger på studierektor. Det här är inte något ovanligt på en mindre institution där det ansvaret behöver delegeras, och det finns självklara fördelar med god personkemi mellan olika lärare. Att inte ha en mer strategisk bemanningsplan har också vissa nackdelar, till exempel gällande könsfördelning inom lärlagen, att kurserna inte har tillräcklig ämnesmässig bredd, och svårigheter med att integrera nyanställda och/eller doktorander i lärlagen.

En aspekt som lyftes fram under platsbesöket var att det inte var tydligt för samtliga lärare att de hade en roll i lärlaget på sin kurs under överskådlig tid, på grund av kortvariga och osäkra anställningsförhållanden. Bedömargruppen vill därför betona fördelarna som kommer av att etablera en kärna av lärare med ansvar för varje kurs under, till exempel, en 3-årsperiod för att säkerställa att kontinuerlig uppföljning och utveckling av innehållet sker.

Utifrån de kursplaner som analyserats och platsbesöket så står det tydligt att institutionen arbetar aktivt med en variation av pedagogiska ansatser. Framförallt så finns det tydliga försök att begränsa envägskommunikation i form av föreläsningar, samt uppmuntran av studentaktivitet i form av ”peer review”-seminarier.

Inom utbildningen finns också goda exempel på pedagogiskt utvecklingsarbete i form av kursen IR1111 som belönades med Samhällsvetenskapliga fakultetens vid Göteborgs Universitets pedagogiska pris 2017. Bedömargruppen finner det positivt att utbildningsledare och studierektorer arbetar så aktivt med att uppmuntra till utveckling av pedagogiken i kurserna, och vill framhålla detta som en av institutionens styrkor.

”att utbildningen är relevant för studenternas och samhällets behov”

Bedömargruppen egna iakttagelser om möjliga svagheter tenderade att likna sådana som framförts i tidigare granskningar av Högskoleverkets bedömargrupp, men som också diskuterades på institutionens lärlarmöten. Det finns alltså en medvetenhet om behovet att fortsätta utveckla utbildningens innehåll; en process som vi också ser som nödvändig framförallt för GUS-kurserna.

Grundkursen (introduktionsterminen) av GUS består av en kurs fokuserad på utvecklingsforskningens idéhistoriska grund (US 1111), och "Fattigdom, resurser, och fördelning" (US 1112) som utforskar lokala perspektiv och ojämlikheter. Båda kurser är i sig intressanta men kursen som helhet skulle stärkas av en tydligare placering i den nutida situationen gällande global och regional utveckling. Vi anser att även studenter som enbart läser en termin utvecklingskunskap bör ha kunskap om att fattigdom och många sjukdomar har minskat under senare år, men också frågor som har stor betydelse för framtida utveckling som klimatförändringar, förekomsten av nationalistiska/anti-globalistiska ideologier, och det ökade användandet av sociala medier. Teoretiskt så ser vi en svaghet i att världen i stort sett fortfarande beskrivs som bipolär, istället för att ge en fullständig bild av internationellt samarbete om bistånd, den roll privata investeringar och "remittances" spelar för utveckling, samt hur "nya" aktörer inom detta politikområde som t ex Kina och arabländerna påverkar hur den utvecklas.

Bland IR-kurserna så finns redan ett gott exempel på hur en inledande kurs presenterar ett "smörgåsbord" av frågor och teorier som är relevanta i dagens globala system (IR 1111 och IR 1112). Terminen som följer består av fördjupningskurser i framförallt innehållet som först presenterats under IR 1112. Framtida diskussioner om att vidareutveckla detta upplägg bör främst fokusera att etablera en tydlig progression mellan kurserna, samt att säkerställa att innehållet uppdateras för att också hantera nya fenomen inom internationell politik.

Eftersom många av studenterna på kandidatprogrammet för Globala Studier väljer att läsa Internationella Relationer som tillval, så är det viktigt att innehållet i olika delkurser inte överlappar i för stor utsträckning. Det framfördes att framförallt den första kursen på termin 2 (IR 1211) i viss utsträckning täckte teorier och ämnen som GS-studenterna redan hade god kunskap om.

Bedömargruppen vill även här dra uppmärksamhet till den metodologiska profilen som kurserna domineras av. Den generella utvecklingen gällande planering, genomförande, och utvärdering inom många politikområden – och inte minst utvecklingspolitik – fokuserar allt mer på "evidens-baserad" grund, och då ofta baserad på kvantitativa data. Även om detta finns representerat till viss del på metodkursen så vore det en fördel om förmåga att läsa och tolka olika datamaterial också infördes som del av läskurserna. Utvärderingen berörde dock inte delkursen "projektledning och utredning" (GS 1422) men det är möjligt att dessa frågor behandlas där. Om inte så kan denna aspekt vara ett lämpligt tillskott i den kursen.

"att studenterna har inflytande i planering, genomförande och uppföljning av utbildningen"

Institutionsledning påpekade att det stundtals varit svårt att rekrytera studentrepresentanter, och inte minst att få dem att vara en aktiv del av utvecklingsarbetet då de ofta spenderar kort tid vid institutionen.

Studentrepresentation finns i institutionsrådet, men också i Utbildningskommittén samt i Utbildningsrådet som är forum för kursförändringar tillsammans med studierektor. Institutionsföreträdare upplever också att kursvärderingar varit ett bra verktyg för att förändra utbildningen. Som ett exempel ville studenter ha mer genus-fokus inom GUS, vilket ledde till en förändring i kursinnehållet.

Studenterna tyckte att undervisningsformerna var givande och inspirerande och de var nöjda med hur väl institutionen uppmuntrade till studentinflytande i form av till exempel arbetsmiljöarbete och i institutionsrådet. De studenter vi hade möjlighet att diskutera med hade mindre erfarenheter av ett fungerande studentinflytande gällande utbildningens innehåll förutom kursvärderingar och möjlighet att ta upp frågor på ”feedback”-seminarier.

”att en för alla studenter tillgänglig och ändamålsenlig studie- och lärmiljö föreligger”

Den studentgrupp som intervjuades – vilken bestod av studenter som läste IR men som tidigare läst två terminer av kandidatprogrammet i Globala Studier - uttryckte en i grunden positiv syn på utbildningen. Dess faktiska innehåll ansågs stämma väl överens med den information som hade delgivits före ansökan. Studenterna kunde samtidigt identifiera några punkter där en redan väl fungerande utbildning kunde bli bättre.

Den viktigaste frågan som lyftes bestod av hanteringen av studenternas praktiktermin inom Globala Studier-programmet, där det efterfrågades mer och tidigare information om vad som förväntades av studenterna och när. Bedömargruppen undrade också lite om vilka alternativ som föreligger för studenter som inte har möjlighet att delta i varken fältkurs eller göra praktik. Det vore önskvärt att detta gjordes tydligt i kursguider eller i information på institutionens hemsida.

”att kontinuerlig uppföljning och utveckling av utbildningen genomförs”

Institutionen har arbetat mycket med att skapa strukturer för kontinuerlig uppföljning och utveckling av kurserna, vilket skapar ovanligt goda förutsättningar för en dynamisk utveckling av kurser och program. Det handlar till exempel om utbildningsledarmöten som består av studierektorer och utbildningsledare som möts varannan vecka. Bedömargruppen anser också att systemet som finns på IR respektive GUS med separata utbildningsledare som kontinuerligt arbetar med pedagogik och innehåll, samt regelbundna kurskonferenser, är mycket väl uttänkt och implementerat.

Det är lite oklart i hur stor utsträckning kurskonferenserna också diskuterar det pedagogiska upplägget på kurserna, eller om detta sker i separata forum. Vi anser att dessa återkommande möten utgör ett bra tillfälle att också lyfta upp frågor om pedagogisk utbildning för lärarlaget, hur kurserna arbetar med aktivt lärande, samt hur väl examineringsformen svarar mot kursens uppsatta lärandemål.

Bedömargruppen förstår att institutionen valt att arbeta vidare utifrån det system som skapades i samband med revisionen 2013, och även att de kursförändringar som gjordes då skulle få chansen att fullt ut implementeras. Vi finner dock att det nu finns starka skäl att återigen lägga mer energi och resurser på en vidareutveckling av utbildningarna.

Sammanfattning och förslag

Bedömargruppens mening är att både internationella relationer och globala utvecklingsstudier i sina delar håller god kvalitet och att utvärderingen i huvudsak gett positiva intryck. Institutionen gjorde en väldigt ambitiös genomlysning av sina utbildningar 2013, och de förändringar och skapandet av nya strukturer som då genomfördes verkar fortfarande fungera gott. Precis som institutionen själva har signalerat så anser bedömargruppen att det är positivt att det nu kan finnas anledningar att utveckla utbildningarna vidare.

Till det utvecklingsarbete som pågår vill vi tillföra följande:

- *Försök etablera än mer specifika identiteter för IR respektive GUS.* Inom institutionen finns det en tydlig medvetenhet gällande vilken typ av frågor som behandlas inom respektive kurser, men detta verkar inte vara lika tydligt för studenterna. Då det finns starka skäl att fortsätta betona den kritiska ansatsen även på IR-kursen utifrån institutionens forskningskompetens på området så är det viktigt att dessa kurser fokuserar på andra frågor än utvecklingspolitik. Eftersom GUS i så stor utsträckning hanterar faktorer som hegemonisk världsordning, det postkoloniala arvet och politisk ekonomi, kanske IR kan hantera dessa frågor mer översiktligt men lägga huvudsakligt fokus på andra ämnen och teorier. Vi föreslår att profileringen av IR-ämnet måste tillåta sig att också ta upp områden som också förekommer på andra institutioner på Universitetet, som till exempel global demokratisering och regionala institutioner.
- *Tydliggör stegen för progression och specialisering.* Grundkursen i IR ger en översyn över olika aspekter inom ämnet, medan GUS först fokuserar på ämnets historik och mindre på hur utvecklingspolitik ser ut i världen idag. Vi föreslår att GUS diskuterar lämpligheten i att arbeta på detta sätt och om det gör att de studenter som enbart läser grundkursen får en helhetsbild av den aktuella världsordningen. Det finns tydliga fördelar att istället inleda med en introducerande översyn – som också bör presentera de framsteg i fattigdomsbekämpning som har gjorts, samt hur privata aktörer idag förekommer och eventuellt följer riktlinjer om Corporate Social Responsibility – som sedan följs av mer specialiserade kurser. Där finns det mer möjligheter att problematisera bakgrunden till dagens situation, och föra en kritisk diskussion om utvecklingspolitikens utformning. Inom IR-kurserna så finns det en ämnesmässig överlappning mellan den sista delkursen på termin 1 och de två delkurserna på termin 2 vilket gör att en tydlig progression måste säkerställas.
- *Arbeta med helhetsintrycket.* Utifrån söktryck till grundkursen på IR så verkar det finnas starka skäl att överväga införandet av ett separat kandidatprogram, men utifrån hur få som fortsätter på B-nivå är det mer tveksamt. Vi förespråkar att utbildningsledarna strategiskt tänker ”program” snarare än kurser (även på IR), och att det görs tydligt för studenterna på grundkursen vilka frågor som man fokuserar djupare på när man fortsätter på mer avancerad nivå. Detta arbete bör också ske i dialog mellan IR och GUS för att undvika överlappande teman på B-nivå. Till exempel så en tänkt skiljelinje gällande rollen av ”fred” på GUS fokusera främst på förekomsten av inomstatliga konflikter och repression/folkmord, medan IR kan diskutera internationella konflikter och transnationell terrorism.
- *Introducera olika metoder redan i läskurserna.* Trots att metodkursen ger en bra översikt av olika alternativ inför uppsatsskrivandet, så uppvisar de uppsatserna

bedömargruppen sett inte någon stor variation. Då allt större del av planering, genomförande, och utvärdering av politik sker utifrån "evidens-baserad policy" så ökar kraven på studenter att kunna tolka och använda information baserad på data-insamling eller från generella indikationer. Vi föreslår att i framtida revideringar av kurslitteratur så kan det också tas hänsyn till de metoder som används för analys av information i artiklar och rapporter, och att frågan om tolkning också tas upp i litteraturseminarier och/eller studentuppgifter.

- *Utnyttja utbildningssamordning och lärarlag.* Institutionen har en imponerande struktur för pedagogiskt samarbete och utvärderingar, och rollen som utbildningssamordnare är nyckel för arbetet med fortsatta förbättringar av kursinnehåll. Det vore fördelaktigt om dessa kan arbeta än mer långsiktigt strategiskt och ha en än mer aktiv roll i frågor som rör kurslitteratur och bemanning, gärna i form av möten inom sina lärarlag. Vi påminner om att det finns starka skäl att göra en genomsyn av kurslitteraturen inom kort för att säkerställa aktualitet och en jämn könsfördelning. Bedömargruppen föreslår också att utbildningsledare och studierektor med jämna mellanrum gör en inventering av lärarlagens sammansättning, och diskuterar mer långsiktiga strategier gällande hur olika kompetenser kan kompletteras från år till år. Då studenterna nämnde att möjligheterna till förändring av pedagogiken upplevs vara störst när en ny lärare kommer in på en kurs, så kan detta också vara ett bidrag till ett kontinuerligt pedagogiskt utvecklingsarbete.

Underlag till bedömargruppen

Bilaga 1

Program platsbesök, den *5/2 2019*

Bilaga 2

INSTITUTIONEN FÖR GLOBALA STUDIER

Institutionen för globala studier

Joakim Berndtsson

Vice prefekt, utbildningsansvarig

Bedömggruppen

Malin Hasselskog
Studierektor

Utbildningsutvärdering, Internationella relationer och Globala utvecklingsstudier

Internationella relationer (IR) och Globala utvecklingsstudier (GUS) är sedan länge etablerade tvärvetenskapliga ämnen vid Göteborgs universitet. Före bildandet av IGS (Institutionen för globala studier) gavs ämnena av Institutionen för freds- och utvecklingsforskning. Ämnena ges som fristående kurser och kan läsas upp till en kandidatexamen. Både IR och GUS innehåller två kärnkurser och två fördjupningskurser om 15hp. Både IR och GUS är valbara kurser inom institutionens kandidatprogram i globala studier. För studenter på kandidatprogrammet i statsvetenskap är IR valbar kurs på grundnivå. För att ta en kandidatexamen i IR eller GUS ingår, förutom kärn- och fördjupningskurserna, en metodkurs i Globala studier om 15hp som inkluderar ämnesspecifika inriktningar för IR och GUS, samt ett individuellt examensarbete om 15hp. För Internationella relationer sker intag till kärn- och fördjupningskurser varje termin, medan intaget för GUS sker en gång per år. Från hösten 2018 ges kärnkurserna inom IR för första gången på både svenska och engelska. De engelska kurserna är även sökbara inom fakultetens Erasmus-utbud.

När det gäller söktryck har detta historiskt varit högt till kärnkurserna i IR, vilket har möjliggjort att ge dessa på både svenska och engelska. För GUS har söktrycket varit något lägre, vilket är en förklaring till att kurserna periodiserats.

Utbildningarna i IR och GUS utvärderades av UKÄ (Universitetskanslerämbetets) 2011-2012 inom ramen för dåvarande kvalitetssystem. I båda fallen fann utvärderingarna vissa brister i utbildningarnas kvalitet. Detta utgjorde startpunkten för ett genomgripande utvecklingsarbete med syfte att förtydliga ämnesprofiler, progressionen inom respektive ämne samt att bättre förbereda studenterna för arbetet med självständiga examensarbeten. I uppföljningen av UKÄ:s utvärdering från 2013 (UKÄ 411-00688-13) bedömdes båda utbildningarna ha hög kvalitet. Detta motsvaras också av studenternas över lag goda omdömen av kurserna. Sedan 2013 har andelen studenter som i kursutvärderingar anser att kurserna är bra eller mycket bra succesivt ökat. En av IR-kurserna, IR1111, har dessutom (2017) belönats med Samhällsvetenskapliga Fakulteten vid Göteborgs Universitets pedagogiska pris för sin omfattande kursutveckling.

Kontinuerlig kursutveckling sker i lärarlagen som leds av en koordinator/utbildningsledare med ansvar för samtliga kurser inom respektive ämne. Koordinatören har till uppgift att genomföra regelbundna kurskonferenser (minst var tredje år) på alla 15hp-kurser. Koordinatören kallar också regelbundet till gemensamma möten där kursutbud och pedagogiska frågor diskuteras. Tillsammans med lärarna diskuterar kursansvariga frågor om kurslitteratur, bemanning och genomförande av de olika kurserna. Dessutom diskuteras konstruktiv länkning mellan kurserna och progression i studenternas lärande med avseende på kunskap om internationella relationer och akademiska färdigheter. Kursansvariga svarar också för att sammanställa kursutvärderingar och kommunicera dessa till både utbildningsledare och studenter i form av en kortare kursrapport. Samtliga ämnes- och programkoordinatörer vid IGS har gemensamma möten med studierektor och utbildningsansvarig (vice prefekt) vid institutionen. Vid dessa möten behandlas revideringar av kursplaner, systematiskt kvalitetsarbete och pedagogiska frågor. Större förändringar vad det gäller utbildningsutbudet vid IGS behandlas i ett särskilt organ inför beslut av prefekt. En utmaning för båda ämnena (och något de delar med många andra utbildningar) är att skapa förutsättningar för att stödja lärande för en ökande andel studenter med särskilda behov och med olika grad av förkunskaper, exempelvis i språk.

Undervisningen inom ämnena genomförs till största del av lektorer i freds- och utvecklingsforskning, varav flera är professorer eller docenter. Även lärare och handledare från institutionens övriga ämnen medverkar, vilket förstärker ämnenas tvärvetenskapliga karaktär. För att skapa en stabil personalförsörjning har institutionen under senare år arbetat intensivt med rekryteringar till båda ämnena. Under 2018 har två nya lektorer med inriktning mot GUS rekryterats och två med inriktning mot IR förväntas anställas senare under året.

Kortare kommentarer beträffande underlaget:

Materialet som tillgängliggjorts för bedömargruppen finns i stor utsträckning redan tillgängligt för studenter och allmänhet via Göteborgs universitets lärplattform (GUL) och andra webbsidor. En del av materialet utgörs av planerings- och uppföljningsdokument samt interna personalwebbsidor. På grund av institutionens stora andel internationell personal förekommer detta material på engelska. Materialet från institutionens interna webbsidor som beskriver rutiner för utbildningsverksamheten håller för tillfället på att revideras och publiceras i uppdaterad version under höstterminen. Fullständig version av detta material kommer att finnas tillgängligt för bedömargruppen senast vid platsbesöket vid institutionen.

I underlaget ingår uppgifter rörande kursen Metod inom Globala studier (GS1311). Denna kurs är möjlig att läsa inom huvudområde för globala utvecklingsstudier och internationella relationer men ges som fristående kurs inom globala studier. I syfte att ge bedömargruppen bästa förutsättningar att bedöma progression inom respektive ämne inkluderas därför även material för kursen GS1311 i underlaget.

Med vänliga hälsningar,

Joakim Berndtsson, vice prefekt, utbildningsansvarig

Malin Hasselskog, studierektor

Program Platsbesök 5 februari 2019

8.30-9.30 Institutionsledning (utbildningsansvariga)

Medverkande: Joakim Berndtsson (vice prefekt, utbildningsansvarig), Malin Hasselskog (studierektor), Bent Jörgensen (utbildningsledare, GUS), Maria Stern & Helena Lindholm (utbildningsledare, IR)

9.45-11.15 Lärar-representanter

Medverkande: Mona Lilja, Bent Jörgensen, Claes Wrangel, Joakim Öjendal, Jan Bachmann, Johan Karlsson Schaffer, Helena Lindholm, Leif Eriksson

11.30-12.30 Studenter

12.30-13.30 Lunch

13.30-14.30 Studieadministratör samt studievägledare

14.30-16.00 Bedömargruppen arbetar enskilt.